

ПЛАНУВАННЯ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

Для ефективного проведення аудиторської перевірки фінансової звітності або її компонентів важливе значення має її планування. Планування аудиту відповідно до МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності» є обов'язковим та вимагає розроблення програми аудиту.

Метою даного дослідження є удосконалення структури програми аудиту в цілому та програми аудиту розрахунків з покупцями і замовниками зокрема.

Аналіз спеціалізованої науково-практичної літератури свідчить, що науковці та практики визначають програму аудиту як документ, який містить перелік завдань та аудиторських процедур для отримання достатніх та відповідних аудиторських доказів для формування аудиторського звіту (висновку). В узагальненому вигляді автори наводять такі структурні частини програми аудиту: перелік завдань (аудиторські процедури), виконавці, період перевірки, робочі (звітні) аудиторські документи, якісні аспекти, примітки. На наш погляд, така структура програми аудиту не в повній мірі відповідає її головним завданням: бути детальною інструкцією для виконавців аудиту щодо проведення аудиту; слугувати засобом контролю за роботою виконавців аудиту.

Виходячи з вище наведеного, вважаємо доцільним доповнити структуру програми аудиту такими частинами: твердження, які перевіряються; методи і прийоми. Твердження фінансової звітності або її компонентів у пропонованій структурі програми аудиту матимуть відношення не до усіх завдань аудиторської перевірки, а лише до

перевірки об'єктів обліку. Для наочності у таблиці 1 наведено витяг структурних частин програми аудиту розрахунків з покупцями і замовниками.

Таблиця 1 – Витяг з програми аудиту розрахунків з покупцями і замовниками (зразок)

Перелік завдань та аудиторських процедур	Твердження, які перевіряються	Методи і прийоми	Робочі та звітні документи
Процедури по суті:			
1) довгострокової дебіторської заборгованості 2) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги 3) дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами	Наявність (існування)	Фактичний контроль, підрахунок, підтвердження, опитування	Відомість повної взаємозвірки з контрагентами, листи про підтвердження третіх сторін, письмові пояснення посадових осіб
	Права та зобов'язання	Документальна перевірка, аналіз, підтвердження	Документи про контроль над дебіторською заборгованістю або права на неї інших осіб
	Повнота	Документальна перевірка, аналіз, підрахунок	Довідка про відповідність даних аналітичних, синтетичних реєстрів обліку та відповідних статей фінансової звітності
	Оцінка вартості (точність)	Документальна перевірка, аналіз, підрахунок	Довідка про невідповідність оцінки вартості нормативним документам
	Відповідність періоду	Документальна перевірка, аналіз, підтвердження, підрахунок	Довідка та відповідні документи про операції та події в інших періодах, ніж звітний
4) розкриття інформації про дебіторську заборгованість	Подання та розкриття	Документальна перевірка, аналіз, підрахунок	Довідка про неналежне розкриття інформації та її наслідки

Таким чином, виконавці аудиту отримують детальні інструкції щодо тверджень, які необхідно перевірити під час аудиту конкретного об'єкта обліку, та методів і прийомів, які слід застосувати для перевірки цих тверджень. Це також сприятиме підвищенню узгодженості в роботі між членами аудиторської групи та у підсумку до більшої ефективності проведення аудиту. Одночасно такий підхід до формування програми аудиту підвищить ефективність контролю за роботою виконавців аудиту.